

L E T N O P O R O Č I L O

NARODNE IN UNIVERZITETNE KNJIŽNICE
V LJUBLJANI

za leto 1972

K A Z A L O

A. SPLOŠNI PODATKI

B. SAMOUPRAVLJANJE

1. Zbor delovne skupnosti knjižnice
2. Knjižnični svet
3. Ravnatelj
4. Samoupravni akti knjižnice
5. Komisije in strokovna kolegija

C. FINANČNO-GOSPODARSKI POLOŽAJ KNJIŽNICE

1. Finančni položaj in poslovanje knjižnice
2. Prostor in oprema

D. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA KNJIŽNICE

E. SISTEMIZACIJA IN ZASEDRA DELOVNIH MEST

F. POSLOVANJE KNJIŽNICE

1. Notranje poslovanje knjižnice
 1. 1 Dotok knjižničnega gradiva
 1. 2 Obdelava knjižničnega gradiva
 - a) Inventarni katalog
 - b) Abecedni imenski katalog
 - c) Stvarni in sistematski katalog
 - d) Oddelek za obdelavo periodičnega tiska
 - e) Oddelek za bibliografsko obdelavo slovenskega tiska
 - f) Kartografska in slikovna zbirka
 - g) Glasbena zbirka
 - h) Francoska zbirka
 - i) Rokopisna zbirka
 - j) Zbirka slovenskega drobnega tiska
 - k) Centralni katalogi knjižnic
 - l) Glavno skladišče
 - m) Razmnoževalnica
 1. 3 Pomožne delovne enote knjižnice
 - a) Upravna pisarna in računovodstvo
 - b) Knjigoveška delavnica

2. Zunanje poslovanje knjižnice

2. 1 Število vpisanih bralcev

2. 2 Obisk

2. 3 Izposoja /v čitalnice, na dom, medbibliotečna/

2. 4 Informacije

2. 5 Fotografska delavnica

2. 6 Založniška dejavnost

2. 7 Razstave

2. 8 Strokovno izobraževanje

2. 9 Sodelovanje z drugimi ustanovami

3. Oddelek za pospeševanje knjižničarstva

3. 1 Centralna katalogizacija slovenskega tiska

4. Strokovno udejstvovanje delavcev

G. ZAKLJUČEK

A. SPLOŠNI PODATKI

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, ki je bila osnovana 1774. leta, je od leta 1938 dalje delovala v okviru univerzitetnih ustanov kot "Univerzitetna biblioteka". Po osvoboditvi je z uredbo Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta in Narodne vlade Slovenije /UL SNOS in NVS, šte. 46 z dne 24. oktobra 1945/ postala centralna knjižnica federalne Slovenije z imenom "Narodna in univerzitetna knjižnica" ter je bila kot republiška ustanova pod vrhovnim nadzorstvom tedanjega Ministrstva za prosveto. Toda zakon o Univerzi v Ljubljani iz leta 1957 /UL LRS, šte. 23 z dne 5. julija 1957/ je spremenil pravni status knjižnice, ki je ponovno postala zavod Univerze v Ljubljani in s tem centralna univerzna knjižnica. Tako opravlja knjižnica poleg nalog osrednje slovenske študijske, znanstvene in nacionalne knjižnice tudi naloge centralne univerzne knjižnice. Po določilih 22. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o knjižnicah /UL SRS, šte. 11 z dne 31. marca 1965/ pa opravlja Narodna in univerzitetna knjižnica še naloge republiške matične knjižnice za območje SR Slovenije.

B. SAMOUPRAVLJANJE

1. Zbor delovne skupnosti knjižnice

V letu 1972 sta bila dva zbora delovne skupnosti in sicer: 16. februarja in 12. aprila. Na teh zbora so člani delovne skupnosti razpravljali o vseh pomembnejših vprašanjih, ki so v zvezi z delom knjižnice.

2. Knjižnični svet

Knjižnični svet je imel v letu 1972 skupno 16 sej in sicer 13 rednih v ožjem sestavu (samo člani iz vrst delovne skupnosti), 2 redni v širšem sestavu (skupno s predstavniki javnosti) in 1 izredno sejo. Sestavlja ga 9 članov, ki jih je

izvolila delovna skupnost knjižnice in 8 predstavnikov družbene skupnosti, ki so jih imenovali Univerzitetni svet Univerze, Svet umetniških akademij, Fakultetne knjižnice univerze, Skupnost študijskih knjižnic SRS, Društvo bibliotekarjev Slovenije in Zveza študentov Univerze. Predsednik sveta je Ančka Korže-Strajnar, namestnik pa Maks Veselko.

Knjižnični svet se je na svojih sejah ukvarjal s problematiko samoupravnih aktov, s finančno-gospodarsko problematiko knjižnice, s kadrovskimi vprašanji in drugimi problemi v zvezi z normalnim potekom delovanja knjižnice.

3. Ravnatelj

V zvezi s spremembami, ki jih je predvidel statut, so na ravnatelja knjižnice, ki je individualni izvršilni organ, delno prešle tudi nekatere pristojnosti odpravljenega upravnega odbora. Tako ima knjižnica sedaj namesto dveh izvršilnih organov /kolektivnega in individualnega/ samo enega.

V mesecu marcu se je ravnatelju iztekla štiriletna mandatna doba ter je bil po predhodnjem reelekcijskem postopku ponovno izvoljen za naslednje mandatno obdobje.

4. Samoupravni akti knjižnice

V zvezi z ustavnimi amandmaji in s splošnimi spremembami pozitivnih pravnih predpisov s področja samoupravljanja, delovnih razmerij itd. smo v tem letu nadaljevali z delom pri spremembah in dopolnitvah samoupravnih aktov in pri sestavljanju novih.

V knjižnici je tudi sedež skupne komisije podpisnikov samoupravnega sporazuma o merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov s področja knjižničarstva.

5. Komisije in strokovna kolegija

Za reševanje posameznih tekočih problemov ima knjižnica osem stalnih in začasnih komisij ter dva strokovna kolegija kot posvetovalna organa. Njihove naloge so predvsem proučevanje vprašanj in posredovanje mnenj ter predlogov z delovnega področja osnovne knjižnične oziroma širše strokovno bibliotekarske problematike.

C. FINANČNO-GOSPODARSKI POLOŽAJ KNJIŽNICE

1. Finančni položaj in poslovanje knjižnice

Finančni položaj knjižnice je bil tudi v letu 1972 kot vsa prejšnja leta nezadovoljiv in se ni bistveno spremenil, čeprav so se sredstva za redno strokovno dejavnost in za redno poslovanje knjižnice nekoliko povečala. Kljub povišanju nam ta sredstva žal še vedno ne zadoščajo za normalno poslovanje knjižnice, za pravilnejše in pravičnejše nagrajevanje zaposlenih strokovnih in ostalih delavcev ter za normalno in redno vzdrževanje stavbe in tehničnih pripomočkov. Sredstva so še vedno tako tesna, da nekaterih nujnih in v organizacijski shemi določenih ter sistemiziranih delovnih mest ne moremo zasesti. Zaradi tega trpi naše notranje, predvsem pa seveda zunanje delo /delo z uporabniki knjižničnega fonda/. Prav tako trpi naše delo zaradi zastarelih delovnih pripomočkov in tehničnih naprav, katerih zaradi omejenih finančnih možnosti in drugih ovir ne moremo pravočasno nadomeščati in obnavljati oziroma uvajati novih, da bi svoje poslovanje modernizirali in vsaj delno mehanizirali.

V zvezi s finančnim položajem knjižnice moramo poudariti, da je bilo leto 1972 finančno izredno problematično, saj se je morala knjižnica lotiti obsežnih akcij, ki so bile v delovni

program knjižnice vključene že vrsto let, toda vedno hrcz= uspešno. Največja akcija je bila vsekakor dokončanje del pri pripravi nacionaliziranega dela samostana Mekinje za knjižni depo, za kar smo dobili namensko dotacijo. Nadaljnja planirana akcija, ki smo jo v letošnjem letu pričeli uresničevati, je ureditev in povečanje skladišča v periodičnem oddelku. Tudi za to smo dobili namensko dotacijo.

V letu 1972 smo dotacije od Izobraževalne skupnosti za osnovno dejavnost in dotacije iz republiškega proračuna za dejavnost matične službe redno prejemale. Samo za amortizacijo smo od Izobraževalne skupnosti prejeli le 25%, ostanek 75% pa smo po navodilih knjižnili kot dohodek in izkazali kot terjatev do Izobraževalne skupnosti.

V letu 1972 smo imeli:

dohodkov	4.721.653,42
izdatkov	4.437.105,11
razlika	284.548,31

Dohodki so v primerjavi z l. 1971 večji za 13,6%, izdatki pa so večji za 8,1%, če pa upoštevamo še tekočo skupno porabo pa za 11,1%.

Od izdatkov smo izdali 70,2% za osebne dohodke, 29,8% pa za materialne izdatke.

<u>Aktiva:</u> žiro račun	262.086,75
blagajna	420,97
devize	3.500,05
kupci	24.423,85
kom.zav. za SZ	553,65
predplačila za revije	40.305,15
zaloge materiala	72.906,07
neplač. amort. zg.	362.724,-
osnovna sredstva	7.533.580,59
investicije v teku	36.462,20
rezervni sklad	29.328,24
sklad skupne porabe	4.398,69

Pasiva: neplačani računi 12.511,05
obv. iz sklada skupne por..... 3.730,40
dolgoročni krediti 360.000,-
poslovni sklad 7.817.111,99
rezervni sklad 52.936,49
sklad skupne porabe 124.400,28

Po finančnem poročilu danem na zboru delovne skupnosti dne 14.2.1972 in na osnovi sklepa seje knjižničnega sveta z dne 16.2.1972 se razdeli din 284.548,31:

 din 240.940,61 v sklad skupne porabe

 " 23.608,25 t.j. 0,5% cel. doh. po sam. sporazumu v rez. sklad

 " 20.000,- v poslovni sklad

2. Prostori in oprema

Samoupravni organi in uprava knjižnice že dolgo vrsto let opozarjajo pristojne organe na krizo s prostori, ki je iz dneva v dan akutnejša. Kljub najrazličnejšim poskusom nam bo v kratkem zmanjkalo skladiščnih prostorov. Prav tako smo zelo na tesnem z delovnimi prostori in prostori za obiskovalce. Toda vsa ta naša prizadevanja smo v preteklem obdobju vendarle vsaj delno uresničili. Naša dolgoletna želja po skladiščnih depojih se je končno le uresničila. Skupščina občine Kamnik nam je pogodbeno odstopila nacionalizirani del samostana v Mekinjah, kjer smo pridobljene prostore preuredili za knjižni depo. Adaptacijo teh prostorov pa smo lahko izvedli samo s posebno finančno podporo Izvršnega sveta SRS. Prav tako smo s finančno podporo lahko dokončno preuredili skladiščne prostore časopisnega oddelka, kjer smo namestili etažne kovinske police "Primat".

V zvezi s samo gradbeno zasnovo zgradbe moramo poudariti, da nepraktična razporeditev prostorov ovira modernizacijo delovnega procesa; mnoge naše delovne enote so razporejene v višjih in odročnih delih stavbe, čeprav bi morale biti bližje obiskovalcem; za naše tehnične delavnice ni primernih prostorov itd.

Vso to nesrečo pa nam dopolnjuje še stara in iztrošena oprema, tako pisarniška, kakor tudi skladiščna. Prav tako pa je dotrajala tudi večina hišnih inštalacij (elektrika, centralna itd.). Večina naše opreme in pripomočkov je zrelih za odpis. Toda v uporabi jih imamo samo zato, ker nimamo nobenih večjih realnih možnosti za sistematično in poenoteno zamenjavo z novimi in predvsem modernejšimi in funkcionalnejšimi. Iz leta v leto uspevamo zamenjati kak kos iztrošene opreme oziroma pripomoček, toda vse to še zdaleč ne pomeni pridobitve in olajšanja delovnega postopka, prav tako pa tudi ne poenotenja, ker moramo pač kupiti to, kar je v danem trenutku na razpolago.

Kljub težavam smo se v preteklem obdobju sistematično začeli ukvarjati z reševanjem obstoječih gospodarskih težav in obstoječih problemov. Težava pa je zlasti v tem, ker nam lastna sredstva nikakor ne zadoščajo niti za najnujnejšo realizacijo obširnega sanacijskega programa in bo njegova uresničitev odvisna predvsem od finančne pomoči pristojnih organov v obliki namenskih dotacij.

D. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA KNJIŽNICE

Po določilih statuta opravljajo posamezne delovne naloge knjižnice:

- osnovne /bibliotekarske/ in
- pomožne /upravne in tehnične/ delovne enote

Organizacijski raspored teh enot pa je naslednji:

Zap. št.	Enota	Vodja enote
1.	Ravnatelj	Jaro Dolar
2.	Oddelek za pospeševanje knjižni- čarstva z enotami:	
	- bibliotekarski strokovni in znanstveno raziskovalni center	dr.Branko Berčič
	- matična organizacijska in instruktorska služba	Ančka Korže
3.	Oddelek za dopolnjevanje knjižnič- nega gradiva	Jože Žužek
4.	Oddelek za bibliografsko obdelavo slovenskega tiska z enotama:	
	- tekoča splošna narodna bibliogra- fija	Jože Munda
	- retrospektivna splošna narodna bibliografija in specialne bibliogr.	-
5.	Oddelek za obdelavo knjižnega gradiva z enotami:	
	- inventarni katalog	Janez Sešek
	- abecedni imenski katalog	Maks Veselko
	- stvarni in sistematski katalog	Miloš Rybář
6.	Oddelek za obdelavo periodičnega tiska s skladiščem in čitalnico	Jelica Jugovec
7.	Oddelek za delo z obiskovalci z enotami:	
	- informacijska služba	Radojka Vrančič
	- izposoja	" "
	- centralni katalogi	Anton Bajt
	- čitalnice	Radojka Vrančič
	- skladišča	Rudi Čepon
	- fotografska delavnica	Radojka Vrančič
8.	Posebne zbirke:	
	- rokopisna zbirka	v.d. Jaro Dolar
	- zbirka slov. drobnega tiska	-

Zap. št.	Enota	Vodja enote
	- kartografska in slikovna zbirka	v.d. Metka Vobovnik
	- glasbena zbirka	v.d. Ivan Klemenčič
	- francoska zbirka	Jožica Pirc
9.	Razmnoževalnica	Tatjana Marušič
10.	Tajništvo z:	
	- upravno pisarno	Ivan Pintarič
	- računovodstvom	Ančka Dolenc
	- knjigoveško delavnico	Peter Štut

E. SISTEMIZACIJA IN ZASEDBA DELOVNIH MEST

Po obstoječi sistemizaciji, ki jo določajo samoupravni akti knjižnice, bi morali imeti za normalno in uspešno poslovanje 117 oseb. Kljub tej na videz visoki številki moramo poudariti, da s tem številom delovnih mest še zdaleč ne dosegamo mednarodno sprejetih norm, ki določajo število delovnih mest glede na število knjig, dotok knjižničnega gradiva, število obiskovalcev ipd. ter da močno zaostajamo za drugimi jugoslovanskimi knjižnicami.

Dne 31. 12. 1972 so bila delovna mesta takole sistemizirana in zasedena:

Zahtevana kvalifikacija	Vrsta delovnega mesta	Delovnih mest Sistemiziranih zased.	
VISOKA	znanstvena, višja bibliotekarska /bibl.I/, bibliotekarska /bibl.II/ in upravno računovodska /upravna I in II/	41	28

Zahtevana kvalifikacija	Vrsta delovnega mesta	Delovnih mest	
		Sistemi- ziranih	zased.
VIŠJA	višja knjižničarska /bibl.III/ in upravno- računovodska/upr.III/	19	10
SREDNJA	knjižničarska /bibl.IV/ in upravna /upr.IV/	21	18
POKLICNA	upravno-računovodska /upr.V/	2	2
NIŽJA	manipulantska /bibl.V/ in upravna /upr.VI/	10	8
VKD	tehnična /tehnična I/	2	2
KD	tehnična /tehnična II/	5	5
PKD	tehnična /tehnična III/	8	6
NKD	pomožna	9	8

Dne 31. 12. 1972 smo imeli torej od 117 sistemiziranih delovnih mest zasedenih 87 ali 74,36%

F. POSLOVANJE KNJIŽNICE

Pri poslovanju knjižnice lahko govorimo o poslovanju v ožjem smislu, to je z obiskovalci /uporabniki/ knjižnice oziroma v širšem smislu - to je poslovanje knjižnice kot slovenske nacionalne, centralne univerzne in matične knjižnice SR Slovenije kakor tudi osrednje slovenske strokovne bibliotečne in bibliotekarske ustanove.

1. Notranje poslovanje knjižnice

Sem štejejo vsa strokovna bibliotekarska in tehnična opravila, ki morajo biti opravljena, da je knjižnično gradivo pravilno strokovno obdelano in na razpolago obiskovalcem.

1. 1. Dotok knjižničnega gradiva

V letu 1972 je knjižnica prejela 201.741 (leta 1971: 197.979) kosov različnega gradiva in še 5.667 (leta 1971: 6.523) plakatov iz drugih republik, ki pa smo jih odložili. Dotok rokopisov (razen glasbenih) tu ni upoštevan.

V celoti je naša knjižnica za svoje fonde sprejela 106.920 (leta 1971: 115.091) kosov, preostanek 94.821 (leta 1971: 82.888) kosov pa je poslala drugim nacionalnim knjižnicam.

Koliko od tega za nas sprejetega gradiva so prevzeli posamezni oddelki naše knjižnice, je razvidno iz priloženega statističnega pregleda.

Če rezimiramo statistični pregled in pri tem ne upoštevamo drobnega tiska, grafike, letakov, zemljevidov in razglednic, je knjižnica prejela:

	knjig:	plošč:	per.tiska:
z dolž.izv.	21.063(1971: 21.653)	940(892)	62.605(67.549)
z nakupi	743(1971: 1.656)	2(-)	2.732(3.253)
z zameno	967(1971: 1.655)	-(-)	3.521(4.658)
kot dar	1362(1971: 1.590)	-(1)	3.394(3.166)
	24.135(1971: 26.554)	942(893)	72.252(78.626)

K primerjavi z lanskoletnim pregledom je potrebno pripomiti naslednje:

- ugotavljamo porast števila tiskov;
- manj (za okoli 3.500) je šlo v naše fonde;
več (za okoli 12.000) je šlo v druge republike;
- zaradi podražitve knjig in valut ter zaradi pomanjkanja sredstev je nakup v primerjavi z letom 1971 za dve tretjini manjši;
- pri zamenah pa je število manjše, ker je bila večja pošiljka ob koncu leta naročena pri British Museum, ni pa še prišla.

Tudi v letu 1972 je knjižnica prevzemala razne odstopne publikacije in jih nudila drugim knjižnicam.

Statistični pregled prejetega gradiva, ki je bilo nato posredovano dalje, pa je naslednji:

	Obvezni izvodi	Nakupi:	Zamene:	Darovi:	Skupaj
Skupaj	188.986	3.479	4.488	4.788	201.741
+ plakatov iz drugih republik 5.667 (odloženo)					

Oddali lastni ustanovi:

	Obvezni izvodi	Nakupi:	Zamene:	Darovi:	Skupaj
Skupaj	94.165	3.479	4.488	4.788	106.920

Oddali drugim nacionalnim knjižnicam:

V druge republike in avtonomne pokrajine oddali 94.821 kosov različnega bibl. gradiva.

Za zameno knjižniga gradiva smo kupili: knjig 759
period. 645
odposlali: knjig 1404
period. 1615

V oddelku za dopolnjevanje knjižničnega gradiva je tudi ekspedit, ki je v preteklem letu odposlal:

454 paketov dolžn. izvodov

400 poštnih zavitkov za zameno in prodaja bibliografije

568 poštnih zavitkov medbibl. izposoje

V zvezi s problematiko dotoka knjižničnega gradiva pa moramo omeniti tudi vprašanje povečanega obsega dela v zvezi s sprejemanjem in obdelavo dolžnostnih izvodov. Nov republiški zakon o dolžnostnih izvodih predvideva 22 izvodov dolžnostnega tiska, katerega ustanova prejema in nato posreduje dalje. Ker je novi zakon začel veljati 1.1.1973, smo morali v letu 1972

najti primerne in seveda samo začasne prostore in organizacijske rešitve, da bi lahko naloženo nalogo v redu opravljali. Poudariti pa moramo, da te naloge morda sploh ne bomo mogli izvršiti, ker so se pokazale nepremagljive ovire - stiska s prostori in kadri. Trikratnega povečanega obsega dela pri istih prostorih in kadrovskih kapacitetah dolgo časa ne bomo vzdržali. Če pristojni organi ne bodo v kratkem izpolnili finančnih obveznosti, ki so se s sprejemom zakona pojavile, bo morala knjižnica izpolnjevanje zakonskih obveznosti odpovedati.

1. 2 Obdelava knjižničnega gradiva

a) Inventarni katalog

V letu 1972 je prejel inventarni katalog v obdelavo 30.111 raznih tiskov in sicer:

1. Za inventarizacijo in postavitev iz oddelka za dopolnjevanje knjižničnega gradiva, iz oddelka za obdelavo slovenskega tiska in iz oddelka za obdelavo periodičnega tiska 29.703 tiskov (26.910 dolžnostnih izvodov - 19.898 knjig, 7.012 drobnih tiskov - 702 nakupa, 1.004 zamene, 1.087 darov).

2. Samo za postavitev 408 tiskov (stari fond 3, oddelek za obdelavo periodičnega tiska 405).

Akcesijsko obdelano (vpis v inventarno knjigo, inventarizacija z vpisom v opombi, obdelava Lfg) je bilo 28.537 tiskov (16.151 vpisov, 12.386 obdelano z vpisom v opombi oz. Lfg) in sicer 25.278 dolžnostnih izvodov (13.014 vpisov, 12.264 v opombi oz. Lfg), 960 nakupov (909 vpisov, 51 v op. oz. Lfg), 1.471 zamen (1.457 vpisov, 14 v opombi oz. Lfg.), 828 darov (771 vpisov, 57 v opombi oz. Lfg). Slovenike je bilo od tega akcesijsko obdelanih 9.942 kosov (5.636 vpisov, 4.306 v op. oz. Lfg).

Pri inventarizaciji je bilo vpisanih v pomožne akcisijske kartoteke 8.211 tiskov.

Postavljenih je bilo 13.449 tiskov (redna postavitev 11.065, arhivi 2.107, duplikati 277). Dolžnostnih izvodov je bilo postavljenih 10.234, nakupov 958, zamen 1.505, darov 587, FZC 28, starega fonda 3, periodike 134.

Začasno obdelanih je bilo 14.117 tiskov.

Jugoslovanskih standardov - JUS - je bilo obdelanih 529

V katalogizacijo, tehnični oddelek ter v glavno in akcisijsko skladišče je bilo oddanih 27.356 tiskov in sicer:

1. V katalogizacijo 10.855 (nova katalogizacija 7.095, kompletacije 3.626, periodični oddelek 134)
2. V knjigoveznico in v tehnični oddelek 2.107 arhivskih izvodov
3. V glavno skladišče 1.958 (duplikati 277, društveni spisi 1.414, visokošolski spisi 146, šolski spisi 121).
4. V akcisijsko skladišče 12.436 tiskov

v knjigoveznico je bilo oddanih 2.218 tiskov (vezava, večja popravila 530, manjša popravila 661, vlepljanje ovitkov 1027)

Z delom pri urejevanju akcisijskega skladišča smo zaradi premajhnega prostora ter pomanjkanja polic in manipulativnih miz prenehali. Gradivo bomo zopet začeli urejati po dodelitvi primerne prostora v Mekinjah.

b) Abecedni imenski katalog

V abecednem imenskem katalogu so poleg rednega abecednega imenskega katalogiziranja gradiva opravljali tudi druga strokovna opravila, npr. pripravljali "Bilten novosti NUK", "Seznam novosti" za Naše razglede ipd.

Statistični podatki opravljenega dela so naslednji:

Katalogizacija

Prevzeto od akcesije		10.721 knjig
Oddano a) stvarnemu katalogu	7.751	
b) tehn. oddelku	2.144 skupaj	9.895 knjig
Izdelano k oddanim knjigam		12.520 listkov
Izdelano za centralno katalogizacijo		1.324 listkov

Čitalniški katalog

Novo vloženih listkov	12.636 listkov
-----------------------	----------------

Matični katalog

Vloženih na novo	12.797	
Vrnjenih starih	2.843 skupaj	15.640 listkov

Signaturna knjiga

Vpisanih	6.054 vpisov
----------	--------------

Bilten novosti NUK

Za objavo natipkanih	2.413 listkov
----------------------	---------------

Seznami novosti v Naših razgledih

Pripravljenih in natipkanih 23 seznamov, tj.	655 enot
--	----------

Interni katalogi

V katalog arhivov vloženih	2.519 listkov
V katalog Bibliogr. instituta vloženih	819 listkov

c) Stvarni in sistematski katalog

V stvarnem in sistematskem katalogu so poleg rednih katalogizacijskih opravil opravljali še druge strokovne naloge kot npr. urejanje gradiva za "Objave Narodne in univerzitetne knjižnice ipd.

Statistični podatki opravljenih nalog so naslednji:

<u>Dotok gradiva:</u>	štetje AIK	8.648
	štetje SK	8.062
<u>Redna oddaja:</u>	štetje AIK	7.377
	štetje SK	6.774
<u>Za centralno katalogizacijo</u>	233	/samo tiste enote (kompletacije in periodika) ki se niso več vrstile v oddelek/
<u>Izdelanih gesel</u>		4.514
<u>Izdelanih DK</u>		9.582
<u>Kazalke</u>		48
<u>Vloženih listkov</u>	- ASK	7.584 /1. 1971: 6.740/
	- UDK	11.098 /1. 1971: 9.435/

Prikaz prirastka je naslednji:

<u>Po izvoru</u>	<u>Število zvezkov</u>	<u>%</u>
Obvezni	7385	78.6
Nakupi	827	8.9
Zamene	789	8.5
Darovi	344	3.6
FZC	20	0.3
Stari fond	14	0.1
<u>Skupaj</u>	<u>9379 /1971: 9008/</u>	<u>100.0</u>

Po jezikih:

angleški	446	4.7
nemški	843	8.9
francoski	232	2.4
italijanski	116	1.2
romunski	13	
španski	7	
latinski	49	
ruski	221	2.3

ukrajinski	16	
poljski	146	1.5
češki	40	
slovaški	37	
srbohrvatski	4530	48.2
slovenski	2246	23.9
makedonski	245	3.6
albanski	77	
turški	3	
madžarski	37	
ostali	75	
skupaj	9379	

Seštevek glavnih skupin

	Število zvezkov	%
1. Humanistične vede		
v celoti	4997	53.5
od tega družbene vede		
in pravo	2277	45.5
2. Prirodne vede		
in uporabne vede	2350	25.2
od tega prirodne vede	871	37.1
in uporabne vede	1479	62.9
3. Leposlovje	2032	21.3
	9379	100.0

Odnos med prirastkom in prekatalogizacijo:

	katalog.	%	per. cont.	%	skup.	%
Prirastek	6706	99.9	2673	99.95	9379	99.9
Prekatal.	12	0.1	4	0.05	16	0.1
	6718	100.0	2677	100.00	9395	100.0

d) Oddelek za obdelavo periodičnega tiska

Velik uspeh, ki smo ga v preteklem letu končno le dosegli, je preselitev gradiva skladišča časopisnega oddelka v nove police. Z novo postavitvijo gradiva smo izdelali tudi nove lokacijske kataloge.

Ob preseljevanju smo posebno pozornost posvečali gradivu, ki ga bomo preselili in hranili v depozitnem skladišču v Mekinjah. Določili smo mu poseben prostor in izdelali posebno kartoteko za izloženo gradivo.

Zato je razumljivo, da je zaradi preselitve trpelo tekoče delo oddelka, kar je razvidno tudi iz statističnega pregleda.

Oddelek je prejel in obdelal naslednje število enot:

Prejeto od nabavnega oddelka in bibliografije:

Skupaj 72.613 = cca 4.090 enot

Vpis v evidenčno kartoteko in razporejanje:

Skupaj 58.031 kosov

Vpis v inventarni katalog:

Skupaj 2.607 enot

Katalogizirano:

AIK, ASK, DK 1.767 enot

Oddano v skladišče, enot:

Skupaj 869 enot

Revije:

Skupaj 1.387 enot

Skupaj časniki in revije: 2.256 enot

Izdelanih listkov:

Skupaj 3.935 listkov od tega kartoteka gradiva za
Mekinjje 385 listkov

Vloženih listkov:

Skupaj 2.177 listkov

Seznam inozemske periodike NUK za Bibliografski inštitut
za leto 1971 698 enot

Pregled periodičnega tiska po državah oziroma jezikih je naslednji (po številu naslovov):

Država	Časniki	Revije	Skupaj enot
Jugoslavija			
Slovenija	154	496	650
Zamejski Slovenci	14	30	44
Emigrantski listi	5	24	29
Srbija	502	1000	1502
Hrvatska	244	496	740
Bosna in Hercegovina	123	141	264
Črna Gora	20	22	42
Makedonija	79	87	166
	1141	2296	3437
Anglija	6	64	70
Albanija	-	6	6
Avstrija	3	28	31
Belgija	-	3	3
Bolgarija	2	21	23
ČSSR	3	38	41
Danska	-	8	8
Egipt	-	1	1
Finska	-	1	1
Francija	6	43	49
Grčija	-	1	1
Indija	-	3	3
Italija	7	50	57
Izrael	-	3	3
Japonska	-	3	3
Južna Afrika	-	1	1

Država	Časniki	Revije	Skupaj enot
Kanada	-	4	4
Kitajska	-	4	4
Koreja	-	2	2
Latinska Amerika	1	6	7
Madžarska	1	22	23
Nemčija (Vzh. in Zah.)	8	108	116
Nizozemska	-	10	10
Norveška	-	1	1
Pakistan	-	1	1
Poljska	2	35	37
Romunija	-	6	6
SSSR	7	66	73
Španija	-	1	1
Švedska	-	1	1
Švica	-	19	19
Turčija	-	2	2
ZDA	5	64	69
OZN in druge medn.org.	-	26	26
	51	651	702
Skupaj jugosl. in inozemske periodike	1192	2947	4139

Statistika prirastka katalogiziranih periodičnih publikacij
in začasno obdelanih časnikov in sorodnega gradiva:

<u>Po izvoru:</u>	Število enot	%
Obvezni izvodi	803	45,5
Nakupi	504	28,5
Zamene	172	9,7
Darovi	173	9,8
Stari fond	115	6,5
Skupaj	1767	100,0

<u>Po strokah:</u>	Število enot		%
1. Humanistične vede v celoti	1226		69,4
Od tega družbene vede in pravo	387		31,57
2. Prirodne vede in uporabne vede	438		24,8
Od tega:			
prirodne vede	106		24,2
uporabne vede	332		75,8
3. Leposlovje	103	103	5,8
Skupaj	1767		100,0

Provizorično obdelani časniki 70

e) Oddelek za bibliografsko obdelavo slovenskega tiska:

Redno delo je obsegalo predvsem vsa tekoča strokovna opravila v zvezi z bibliografskim evidentiranjem gradiva, pripravo rokopisov za sestavo in objavo tekoče bibliografije slovenskega tiska ipd. Pripravil je rokopis za slovensko bibliografijo za leto 1969; opravil korekture za Slovensko bibliografijo za leto 1968, sestavljal mesečno bibliografijo za "Knjigo" in Zavod SRS za statistiko; opravil kontrolo posebnih bibliografij s Slovensko bibliografijo z izpisovanjem manjkajočih podatkov; prepisovanje listkov iz Slovenske bibliografije za leto 1952 in 1953 za abecedno kartoteko člankov (2418 listkov); izdeloval kartotečne listke za katalog tekoče slovenske bibliografije knjig in člankov. Izdelal je za knjige 1.251 glavnih listkov (AIK in DK), 1.353 dopolnjenih listkov in 1.527 pomožnih listkov. Za članke pa je izdelal 11.665 glavnih listkov, 2.109 pomožnih listkov in 11.365 DK listkov. Naslovnih kartotek je bilo izdelanih 1.629. Vloženih je bilo 37.225 listkov. Opravljena je bila kontrola

15.496 AIK in DK listkov. V evidenčne liste za periodiko je bilo vpisanih 10.914 enot periodike. V redno delo oddelka spada tudi dopisovanje z založniki in izdajatelji v zvezi z razreševanjem šifer in psevdonimov avtorjev.

f) Kartografska in slikovna zbirka

Dne 31. dec. 1972 je kartografska in slikovna zbirka obsegala 105.449 kosov knjižničnega gradiva (od tega 91.295 za redno postavitev, 9.349 arhivskih in 4.805 dvojnih primerkov). V tem letu se je zaloga oddelka povečala za 4.535 kosov, to je 4.070 kosov za redno postavitev, 454 arhivskih in 11 dvojnih primerkov. Od tega je bilo dobra polovica obveznih izvodov (2.346), tretjina nakupov (1.646), ostalo darovi in 8 zamen.

V inventarno knjigo je bilo vpisanih 2.815 postavk (lani 2.874), napisanih 5.411 katalognih oz. evidenčnih listkov (lani 5.608), obdelanih in shranjenih pa: 1.331 grafik, 1.237 razglednic, 574 lepakov, 143 zemljevidov, 39 atlasov, 51 portretov in 1.160 osmrtnic.

g) Glasbena zbirka

Zbirka je sodelovala s svojimi eksponati na Aškerčevi razstavi, ob odkritju spomenikov Ipavcem v Šentjurju pa je samostojno pripravila razstavo "Glasbeni rod Ipavcev", ki je zajela muzikalni prikaz dela Benjamina, Gustava, Alojzija in Josipa Ipavca. Del eksponatov je bil prenešen s pomočjo kserokso kopij iz naše knjižnice na razstavo v Šentjur.

Na koncu velja med pridobitvami slovenike omeniti rokopise skladatelja Viktorja Parme, s čimer je bila bistveno izpopolnjena zbirka njegovih opernih in operetnih del. Dobili smo jih s posredovanjem tov. L. Engelmana od tov. Lije Parma, pri čem

bo treba zaradi naknadnega posredovanja razčistiti vprašanje odškodnine, tudi zato, ker je nekaj rokopisnega gradiva še v posesti imenovane lastnice.

Prav tako je odderek nadaljeval z iskanjem in zbiranjem slovenike, ki izide v inozemstvu.

Odderek je prejel: Skupaj 1325 enot.

Odderek je obdelal:

Inventarizirano: - muzikalije 433 enot
- gramof.plošče 521 "

<u>Katalogizirano:</u>	Enot	Novi listki	Vpis na prejšnje /AIK + SK/	Nova gesla
- muzikalije	454	2.748	1.411	-
- gramof. plošče	580	346	42	-

Opravljen je bila tudi revizija katalogizacije in sicer za 1.330 enot muzikalij in gramofonskih plošč (3011 novih listkov, 1237 vpisov, popravkov 372).

h) Francoska zbirka:

Statistični pregled obdelanega gradiva je naslednji:

Inventariziranje

- letnikov periodik	19
- novih knjig	169
Skupaj	188

Vpisovanje posameznih zvezkov period. 324

Katalogiziranje:

- obdelava novitet	117
- kompletacije	10
Skupaj	127

Listov: 777

(Opomba: Poleg popolnoma obdelanih in postavljenih knjig je deloma obdelanih cca 100 novitet - manjka jim le stvarna katalogizacija in tehnična oprema.)

Poleg navedenega strokovnega dela v zvezi z obdelavo prejete=ga gradiva so v oddelku opravljali tudi druge naloge, npr. priprava seznama deziderat ipd.

i) Rokopisna zbirka:

V letu 1972 je rokopisna zbirka prejela naslednje važnejše enote: del rokopisne zapuščine V. Zarnika, nekaj enot iz zbirke rokopisov J. Korbana, celotno rokopisno ostalino V. Bartola, del ostaline E. Justina (Smrekarjevi rokopisi), posamezne enote V. Levstika, D. Ketteja (rodovnik), M. Krambergerja; več dragocenih rokopisov smo pridobili v kseroksnih kopijah (S. Gregorčič, I. Cankar, S. Kosovel, J. Kopitar, I. Čampa, J. Jurčič, F. Levstik). Pridobljena je bila tudi kserokсна kopija Trubarjeve knjige Cerkovna ordninga 1564.

Akcija za sistematično evidentiranje in pridobivanje literarnih ostalin sodobnih umrlih pisateljev je deloma uspela (V. Bartol), ponekod je še v teku, drugod pa še nismo uspeli. Tisti del rokopisne ostaline F. Albrehta, ki je prišel k nam z njegovo knjižnico, je neobdelan torzo, ker prof. Verstovšek iz Kamnika še vedno ni izročil Albrehtove korespondence, ki jo je bil v smislu oporoke odnesel, da iz nje izloči nepomembno gradivo. Izročitev smo zahtevali ponovno, a brezuspešno.

Inventarizacija:

Zgoraj navedene pridobitve so vpisane v inventarno knjigo rokopisne zbirke in obsegajo

17 inventarnih števil z 2.605 kosi (enotami).

Pomožna kartoteka inventariziranega gradiva se je pomnožila s 27 listki.

Začasna obdelava

Vse novo gradivo je bilo pregledano, sistematično urejeno (nepomembno škartirano), spravljeno v mape in inventarizirano, da je tako lahko in hitro dostopno. Začasno je bil obdelan tudi del tipkopisnega gradiva Sklada Borisa Kidriča. Po obsegu je to gradivo razdeljeno takole:

novo rokopisno gradivo	2.605 kosov
dela sklada BK	348 kosov
skupaj	2.953 kosov

Redna obdelava:

Redna obdelava (t.j. podrobna katalogizacija) tudi v letu 1972 ni tekla iz istih razlogov kot v letu 1971 (nezasedena delovna mesta katalogizatorjev).

Zbirka del Sklada Boris Kidrič:

V letu 1972 se je zbirka povečala kar za 940 del. Od tega smo jih mogli začasno obdelati samo 348; ostanek 592 del je ostal neobdelan in deponiran kar na internem hodniku, ker za to gradivo ni ne v prostorih rokopisne zbirke ne v glavnem skladišču več prostora. Uprava sklada Boris Kidrič je upravi NUK sporočila, da prepušča vse to gradivo v trajno last NUK. Zato je potrebno to gradivo čimprej izločiti iz začasnega čuvanja v rokopisni zbirki in ga vključiti v redni knjižni fond ter ga obravnavati kot npr. disertacije.

Filmoteka:

Iz fotografske delavnice prevzeto filmsko gradivo smo urejali po tekočih številkah v novih kartonskih škatlah, tako da je lahko in hitro dostopno. Obsega 775 enot s 319 signaturami (škatlami).

j) Zbirka slovenskega drobnega tiska

To zbirko je statut, sprejet v letu 1970, predvidel kot novost v organizacijski strukturi knjižnice. Kljub temu, da je gradiva izredno veliko, je le delno urejeno in do sedaj zaradi pomanjkanja finančnih sredstev žal nismo mogli organizirati te zbirke, čeprav vemo, da bi bilo treba začeti z delom, saj je zbrano gradivo zelo pomembno.

k) Centralni katalog knjižnic

V Narodni in univerzitetni knjižnici se zbirajo kartotečni listki knjig in periodičnih publikacij, ki se nahajajo v znanstvenih in strokovnih knjižnicah SR Slovenije, poleg tega se tu urejajo listki, ki smo jih za obdobje od leta 1919 do 1955 in od 1961 do 1963 prejeli preko Jugoslovanskega bibliografskega instituta v Beogradu-

Med letom je prejel katalog:

- listkov v originalu	36.217
- kopij	30.891
Skupno	67.108 (l. 1971: 66.345)

Razdelil pa je 30.891 kopij listkov za centralne kataloge strokovnih knjižnic. Ostale kopije listkov so bile arhivirane za bodoče centralne kataloge.

V kataloge pa so vložili:

a/ CKK SRS	- avtorski katalog	30.000 listkov
	- periodika	4.605 "
	- anonima	5.699 "
b/ CKK SFRJ		10.270 "
Skupno		50.574 listkov /l.1971: 50.545/

Število vseh doslej vloženih listkov v posamezne kataloge pa znaša dne 31. 12. 1972

v katalogu SRS	655.908 listkov
v katalogu SFRJ	751.827 "
Skupno	1,407.735 listkov

Število vključenih knjižnic v CKK SRS znaša skupno 313

1) Glavno skladišče

Statistika prejema gradiva v glavnem skladišču je naslednja:

<u>Vrsta postavitve:</u>	<u>Število:</u>
knjige /redna postavitev/	10.780 /1. 1971: 11.631/
arhivi	2.109 / " : 2.982/
duplikati	257 / " : 285/
društveni spisi	1.136 / " : 1.423/
šolski in visokošolski spisi	155 / " : 179/
Skupaj	14.437 kosov /1971: 16.500

Statistika opravljenega dela v zvezi z manipulacijo s knjižničnim gradivom pa je naslednja:

število došlih listkov /naročilnic/	23.407
število izdanih knjig	24.224
število vrnjenih knjig	23.951
število neustreznih listkov	3.194

m) Razmnoževalnica

V tem oddelku pretipkavajo katalogne listke za javne kataloge knjižnice, signirajo knjižnično gradivo ipd.

Opravljeno je bilo naslednje delo:

pretipkanih katalognih listkov /novih/	38.187
popravljenih katalognih listkov	818
signatur	67.128
število signatur v signaturni knjigi	6.000
izvršen pregled katalognih listkov	26.500
signatur	12.780

1. 3 Pomožne delovne enote knjižnice

Pomožne delovne enote knjižnice obsegajo naslednja delovna področja: upravno pisarno, računovodstvo in knjigoveško delavnico.

a) Upravna pisarna in računovodstvo

V upravni pisarni, računovodstvu in ekonomatu so opravljali opravila, ki so povezana z upravno-tehničnim, izvršilnim, finančnim, gospodarskim in pomožnim poslovanjem knjižnice. Vodijo se vse predpisane knjige in evidence. Poslovanje je ažurirano.

Delovodnik upravne pisarne izkazuje 416 vpisnih števil. Prejetih dopisov je bilo 311, odposlanih pa 564. Vseh dopisov skupno 875, ne računajoč najrazličnejših prilog.

Poleg navedenega delovodnika se v upravni pisarni vodi delovodnik za področje zamen, nabav, darov. Delovodnik izkazuje 466 vpisnih števil oziroma 1377 dopisov /770 prejetih, 607 odposlanih/.

Upravna pisarna skrbi za administrativno poslovanje, kalendar, evidenco, izvršuje naročila za kserokopiranje gradiva itd. Ekonomat skrbi za realizacijo potreb ustanove v zvezi z nabavo, vzdrževanjem inventarja in zgradbe ipd. Računovodstvo pa opravlja celotno finančno poslovanje knjižnice.

V sestavu upravne pisarne je tudi kseroks razmnoževalnica, ki je v letu 1972 izdelala 181.260 kseroks kopij.

b) Knjigoveška delavnica

Knjigoveška delavnica je zaradi preobremenjenosti opravljala storitve samo za knjižnico in zato zunanjih naročil ni sprejemala, razen v res izjemnih primerih, ko je šlo za nujna in neodložljiva restavratorska opravila. Knjigoveznica je opravila skupaj 3.168 vezav /vezave, prevezave, popravila, restavriranje, kartoniranje/, izdelala 2.579 map raznih velikosti in ovitkov /za arhivske izvode/; narezali so preko 300.000 kartotečnih listkov, luknjali preko 147.000 kartotečnih listkov in opravili še mnogo drugih opravil kot npr. izdelava kartotečnih škatel, specialnih ščitnikov oziroma etuijev, lepljenje ovitkov v knjige, izdelava /tiskanje/ plakatov za razstave, izdelava fantomov, pregradnih kartončkov z indeksom itd.

2. Zunanje poslovanje knjižnice

2. 1 Število vpisanih bralcev

V Narodno in univerzitetno knjižnico se lahko uporabniki gradiva vpisujejo samo za šolsko ne pa za koledarsko leto. Število redno vpisanih bralcev v študijskem letu 1971/72 je 4.564 /1969/70: 3.900, 1970/71: 4.326/. Vpis je glede na prejšnje študijsko leto porasel za 238 obiskovalcev. Od navedenega števila vpisanih bralcev v letu 1971/72 odpade na

študente	:	4.057	/1970/71:	3.894/
zaposlene	:	506	/1970/71:	428/
ustanove	:	1	/1970/71:	4/

2. 2 Obisk

Obisk v naši knjižnici vedno bolj narašča. Tako smo v tem letu zabeležili 130.534 obiskovalcev /leta 1971: 118.134 in sicer:

v veliki in posebni čitalnici	74.574 /1971: 69.978/	
v informacijah in izposoji	43.682 /1971: 35.928/	
v CKK SRS	1.880 /1971: 1.544/	
v oddelku za obdelavo periodičnega tiska	2.996 /1971: 3.410/	
v oddelku za bibliografsko obdelavo slovenskega tiska	2.200 /1971: 1.992/	
v rokopisni zbirki	1.987 /1971: 1.506/	
v tiskani zbirki	1.919 /1971: 2.114/	
v kartografski zbirki	664 /1971: 775/	
v glasbeni zbirki	632 /1971: 847/	
Skupaj		130.534

V primerjavi z letom 1971 je obisk narasel za 12.400 ali 10,50%. Seveda pa moramo poudariti, da v citiranem številu obiskovalcev niso šteti obiski v nekaterih drugih oddelkih kot npr. v oddelku za dopolnjevanje knjižničnega gradiva, v inventarnem katalogu, v abecednem imenskem, stvarnem in sistematskem katalogu, v matični službi itd.

2. 3 Izposoja /v čitalnice, na dom, medbibliotečna/

Knjižnično gradivo smo izposojali v posameznih čitalnicah, na dom ter preko domače in tuje medbibliotečne izposojevalne mreže. Statistični prikaz številčnega stanja izposoje po oddelkih in vrstah izposoje je naslednji:

delovna enota	v čitalni- cah	na dom	medbibio= tečno	vsega /1971/
oddelek za delo z obiskovalci	32.528	16.480	599	49.607 /39.124/
oddelek za obde- lavo period.tiska	5.670	265	-	5.935 / 6.546/
rokopisna zbirka	4.295	48/kseroks/		4.343 / 4.714/
kartografska in slikovna zbirka	-	-	-	4.011 /6. 203/
glasbena zbirka	2.193	228	-	2.421 / 3.930/
francoska zbirka	2.212	2.280	-	4.492 / 5.373/
Skupaj				70.809 /65.890/

Medtem ko je bila v letu 1971 izposoja 65.890, se je v letu 1972 dvignila na 70.809, to je za 4.919 ali 7,47%.

Medbibliotečna izposoja je posebna dejavnost knjižnice, ki poteka po posebnem izposojevalnem režimu. O njej pričajo tele številke:

Izposoja od drugih knjižnic:

Odposlane naročilnice: 502 /1971: 321)

Rezultat: Naročeno dobili - iz slov. knjižnic	60 = 95%
iz jugosl. knjižnic	65 = 39%
iz tujih knjižnic	212 = 77%
skupno	337 = 67%

Posoja drugim knjižnicam:

Prejete naročilnice: iz slov. knjižnic	682 /1971: 486/
iz jugosl. knjižnic	164 /1971: 92/
iz tujih knjižnic	169 /1971: 139/
skupno	1.015 /1971: 717/

Rezultat: naročilu smo ustregli	792 = 78%
naroč. nismo mogli ustreči	158 = 16%
naroč. posred. dalje	65 = 6%
skupno	1.015

Podrobna razčlenitev pozitivno rešenih zahtevkov:

posojilo knjig = zvezkov	599 = 511 naročil = 65% /1971:78%/
izdelava reprodukcij xerox	3292
foto	1120
skupno	4412 = 281 naročil = 35% /1971:25%/

2. 4 Informacije

Delovna enota:	Vrsta informacije			
	Osebne	Telefonske	Pismene	Skupno
Oddelek za delo z obiskovalci	3.150	1.287	139	4.576
CKK SRS	1.880	135	-	2.015
Oddelek za biblio=graf. obdelavo slov. tiska				2.131
Oddelek za obdelavo period. tiska	2.593	623	-	3.216
Rokopisna zbirka	1.520	-	17	1.537
Kartografska in slikovna zbirka	494	73	-	567
Glasbena zbirka				229
Francoska zbirka				606
Skupno				14.877

K navedenim evidentiranim informacijam lahko prištejemo vsaj še četrtnino neevidentiranih, ker oddelki zelo neredno beležijo dane informacije; tu gre predvsem za manjše in časovno krajše informacije. Če to upoštevamo, prav lahko trdimo, da

smo posredovali preko 20.000 informacij. Pri navedenem številu posredovanih informacij pa niso všteta inštruktorska opravila, ki jih posredujejo delavci republiške matične službe in druge delovne enote knjižnice.

2. 5 Fotografska delavnica

Fotografska delavnica je tudi v letu 1972 opravljala delo v glavnem za zunanje naročnike, vendar je bilo razmeroma veliko tudi število domačih naročil.

Sprejetih je bilo 96 naročil, izdelanih 2.761 mikrofilmskih posnetkov in 1.490 povečav.

2. 6 Založniška dejavnost

Poleg rednih objav "Novosti NUK" v Naših razgledih in mesečne bibliografije v "Knjigi" smo v tem letu izdali:

3 številke "Objav republiške matične knjižnice" /ciklostil/

2 številki "Objav NUK v Ljubljani. Seznam inozemskih knjig /ciklostil/

Slovenska bibliografija za leto 1968 /tisk/.

2. 7 Razstave

Poleg stalne razstave dragocenejših rokopisov in slovenskih knjižnih redkosti smo priredili sami ali v sodelovanju z drugimi ustanovami naslednje razstave:

- 1) 8. - 15. februarja Anton Aškerc (1856-1912-1972)
- 2) 19. - 29. junija Glasbeni rod Ipavcev
- 3) 15. - 21. septembra Sto let slovenskega pesništva
- 4) 17. - 27. novembra Žeja po branju

2. 8 Strokovno izobraževanje

V zvezi s strokovnim izpopolnjevanjem bibliotekarskega kadra moramo omeniti naslednje:

- a/ V knjižnici deluje komisija za priznanje strokovnih kvalifikacij bibliotekarske stroke. Pred komisijo so v letu 1972 /2 izpitna termina/ uspešno položili izpite: 7 bibliotekarjev, 12 višjih knjižničarjev, 12 knjižničarjev in 4 knjižničarski manipulant. Komisija je v letu 1972 prejela 3 vloge za priznanje strokovne kvalifikacije višjega bibliotekarja in uvedla predvideni postopek za priznanje.
- b/ Na Pedagoški akademiji predavajo naši sodelavci: Jaro Dolar, Jože Munda, Maks Veselko in Miloš Rybář.
- c/ Sodelovanje s strokovnimi prispevki v glasilu Društva bibliotekarjev Slovenije "Knjižnica" itd.
- d/ Štiritedenski letni knjižničarski tečaj od 4. septembra do 29. septembra.
- e/ Predizpitni seminar za knjižnične delavce od 10. do 21. aprila.
- f/ Uvajanje praktikantov in študentov Pedagoške akademije.
- g/ Sistematično uvajanje študentov 1. letnika slavistike in FSPVN.

2. 9 Sodelovanje z drugimi ustanovami

Sodelovanje knjižnice z drugimi ustanovami je bilo dokaj uspešno. Na eni strani sodelujemo z domačimi sorodnimi ustanovami in organizacijami in z drugimi organizacijami in organi - npr. z univerznimi knjižnicami, s študijskimi knjižnicami, s Skupnostjo študijskih knjižnic Slovenije, s Skupnostjo jugoslovanskih nacionalnih knjižnic, z Društvom bibliotekarjev Slovenije, z nacionalnimi knjižnicami v drugih republikah, z Društvom slovenskih pisateljev, z Republiškim sekretariatom za prosveto in kulturo, s sindikati, s Kulturno skupnostjo Slovenije, s Kulturno skupnostjo Ljubljane itd. Na drugi strani pa sodelujemo z ustanovami v inozemstvu:

Central National Library, London; Oesterreichische Nationalbibliothek, Wien; Bayerische Staatsbibliothek, München; Universitätsbibliothek, Wien; Universitätsbibliothek, München; Bibliothèque Nationale, Paris; Országos Széchényi könyvtár, Budapest; Universitní knihovna, Praha; Universitní knihovna, Brno; Universitná knižnica, Bratislava; Biblioteka uniwersytecka, Warszawa; Bodleian Library, London; Deutsche Forschungsgemeinschaft, Bonn-Bad Godesberg; Deutsche Staatsbibliothek, Berlin; Fundamentalnaja biblioteka Akademii nauk SSSR, Moskva; Gosudarstvennaja biblioteka SSSR imeni V.I. Lenina, Moskva; Gosudarstvennaja publičnaja biblioteka imeni M.E. Saltykova-Ščedrina, Leningrad; Library of Congress, Washington; Matica slovenska, Martin; Narodna biblioteka, Sofija; Naučnaja biblioteka imeni M. Gorkogo, Leningrad; Statní knihovna, Praha; University of London; Vsesojuznaja gosudarstvennaja biblioteka innostranoj literatury, Moskva; Universitetsbiblioteket, Oslo; University of California; The British Museum, London in še z velikim številom drugih nacionalnih in znanstvenih knjižnic v tujini.

3. Oddelek za pospeševanje knjižničarstva

Narodna in univerzitetna knjižnica opravlja poleg nalog slovenske nacionalne in centralne univerzne knjižnice še naloge republiške matične knjižnice za SR Slovenijo. Te naloge opravlja v okviru matične službe.

Naloge so zaradi raznovrstnosti porazdeljene takole:

Organizacija knjižnic in knjižničarstva

- Ukvarjali smo se z organizacijo knjižnic in uvajanjem novega koncepta splošnoizobraževalne knjižnične mreže. Z našim sodelovanjem so bili pripravljene razvojni programi splošnoizobraževalne knjižnične mreže v 34 občinah. Obiskanih je bilo 7 regionalnih središč in 16 občinskih knjižnic.

Izvedeno je bilo eno posvetovanje z predstavniki kulturnih skupnosti in knjižničarji iz nerazvitih občin celjskega območja v Celju in 2 posvetovanja z gorenjskimi knjižničarji v Radovljici in Kranju.

- Za reorganizacijo univerznih knjižnic je bila ustanovljena posebna komisija.
- Zbrani in statistično obdelani so bili podatki o delu 148 splošnoizobraževalnih knjižnic in 74 univerznih knjižnic v letu 1971. Delno so ti podatki objavljeni v Knjižnici št.1-4/1972.
- Organiziran je bil 1 mesečni tečaj za knjižničarje od 4.9. - 29.9.1972. Tečaja se je udeležilo 24 tečajnikov, realiziranih je bilo 132 ur predavanj in 19 ur ogledov knjižnic.
- Organizirana sta bila 2 izpitna termina za strokovne izpite 8.5.1972 in 4.12.1972.
Od 10. do 21.4. je bil organiziran predizpitni knjižnični tečaj.
- Pri izdelavi pravilnikov o sistemizaciji delovnih mest smo pomagali 18 knjižnicam.
- Za organizacijo šolanja knjižničnega tehnika smo se posvetovali na Zavodu za šolstvo in izdelali osnutek programa za izobrazbo tega profila.
- Organiziran je bil seminar za uporabo listkov centralne katalogizacije in o katalognem sistemu v splošnoizobraževalni knjižnični mreži.
- 3 knjižnice smo strokovno pregledali, ocenili in sodelovali pri njihovi preureditvi.
- Pri 4 knjižnicah smo ocenili ustreznost načrtov za opremo.
- Pri pripravi za gradnjo in adaptacijo knjižnic smo sodelovali v 9 občinah.

- Izdelali smo kritične pripombe k vprašalniku Zavoda SRS za statistiko.
- S kulturno skupnostjo SRS smo sodelovali pri družbenem dogovarjanju o financiranju knjižnic.
- S kulturno skupnostjo Slovenije smo sodelovali tudi pri razdelitvi knjig 33 nerazvitim občinskim knjižnicam.
Skupna vrednost razdeljenih knjig je bila 1.000.000.- din.
- Pripravili smo 4 seje komisije za samoupravni sporazum.

Strokovno delo

Vse akcije matične službe so temeljile na strokovnem delu, ki ga opravljajo inštruktorji matične službe poleg organizacijskih nalog. /Strokovni center matične službe zaradi finančnih težav še vedno ni ustanovljen./

Od strokovnega dela omenjam le:

- 3 številke "Obvestil" matične službe in
- Analizo stanja knjižnične mreže po posameznih občinah glede na postavljene normative v letu 1971.

Tekoče organizacijsko in tehnično delo

To delo je teklo redno, vođeni so bili vsi pregledi, karto=teke, arhivi, delovodnik itd.

3. 1 Centralna katalogizacija slovenskega tiska

Poseben uspeh oddelka za pospeševanje knjižničarstva je prav gotovo centralna katalogizacija slovenskega tiska, pri kateri sodelujejo oddelki knjižnice oziroma knjižničnega "tekočega traku".

Na centralno katalogizirane listke so naročene vse občinske matične knjižnice in vrsta šolskih knjižnic. Naročnikov je

za B - set 70 + 28 za NUK, za A - set 95 in za Š set 112, skupaj 305 setov. V letu 1972 je bilo centralno katalogiziranih 1.324 knjig slovenike in prodanih 266.306 listkov: à 0,30 din.

Listki se pošiljajo povprečno 14 dnevno, poslani so bili 23 krat na 4.140 naslovov. Računov je bilo izdanih 400 za znesek 67.243.- din.

V tiskarni je bilo tiskanih 370.760 listkov. Neprodane listke hranimo in jih na željo kasneje prodajamo novim naročnikom. V letu 1972 je bilo iz stare zaloge odprodanih 22.360 listkov.

4. Strokovno udejstvovanje delavcev

Delavci knjižnice sodelujejo v Komisiji za priznanje kvalifikacij bibliotekarske stroke kot člani /Jaro Dolar, dr. Branko Berčič, Ivan Pintarič/ in kot izpraševalci oziroma namestniki /Ivan Pintarič, Jaro Dolar, dr. Branko Berčič, Maks Veselko, Radojka Vrančič, Miloš Rybář, Tatjana Banič/.

Na Pedagoški akademiji predavajo: Jaro Dolar, Jože Munda, Maks Veselko, Miloš Rybář. Miloš Rybář je zunanji izpraševalec za predmet Splošna in narodna zgodovina države in prava na Pravni fakulteti.

V upravnih in nadzornih odborih ter komisijah strokovnih bibliotekarskih organizacij sodelujejo: a/ v Društvu bibliotekarjev Slovenije: Jaro Dolar, Jelica Jugovec, Ančka Dolenc, Ančka Korže-Strajnar, Boža Pleničar, Vlasta Pacheiner, Miloš Rybář;

b/ v Zvezi društev bibliotekarjev Jugoslavije: Maks Veselko, Jože Munda, Jaro Dolar, dr. Branko Berčič;

- c/ v Skupnosti jugoslovanskih nacionalnih knjižnic: Jaro Dolar, Ivan Pintarič, Ančka Dolenc;
- d/ v Skupnosti študijskih knjižnic: Jaro Dolar.
- e/ člana Kulturne skupnosti Slovenije sta Jaro Dolar in Ančka Korže-Strajnar;
- f/ člana Kulturne skupnosti Ljubljane pa Ivan Pintarič in Miša Sepe.

Na letnih knjižničarskih tečajih in tečajih za pripravo na strokovne izpite so predavali Jaro Dolar, Ančka Korže-Strajnar, Ivan Pintarič, Miša Sepe, Janez Sešek, Boža Pleničar, Majda Armeni, dr. Branko Berčič in Miloš Rybář.

V strokovni reviji "Knjižnica", ki jo izdaja Društvo bibliotekarjev Slovenije, so naši člani s svojimi strokovnimi prispevki aktivno sodelovali. Prav tako s svojimi prispevki sodelujejo na drugih področjih. Naj omenimo npr. samo nekatere:

Jože Bajec:

- 1/ Anthony J. Klančar. - Slovenski koledar, 20/1973, str. 221-224. (Z bibliografijo.)
- 2/ Munda Jože. Bibliografija izdaj Državne založbe Slovenije. 1945-1965 in 1965-1970. Knjižnica 16/1972, str. 167-168.
- 3/ Zgodovinsko gradivo v koledarju Slovenske izseljenske matice 1954-1973. (Bibliografija.) - Slovenski koledar, 20/1973, str. 254-267.

Jaro Dolar:

- 1/ Trubar znova odkrit. V Vatikanu so našli njegovo knjigo Cerkovna ordninga, ki je veljala za izgubljeno. - Delo XIV/1972 (26.IX.) št. 263 str.7.
- 2/ Žeja po branju. Ob razstavi v NUK v Ljubljani. - Delo XIV/1972 (18.XI.) št. 315 str.20
- 3/ Poštenost, odločnost in trdoživost. Beseda ob stoletnici Društva slovenskih pisateljev. - Delo XIV/1972 (16.IX.) štev. 253 str.19

Vlasta Pacheiner:

- 1/ Bibliotekarska, bibliografska in dokumenta= listična literatura v NUK. - Knjižnica 16/1972 str. 147-150

Ivan Pintarič:

- 1/ Uporaba mehanizacije v knjižnicah. (Referat na posvetovanju DBS v Velenju oktobra 1972, 28 strani.

Boža Pleničar:

- 1/ Mladi svet. 1951-1958. - Otrok in družina. 1969-1971. Bibliografsko kazalo. Sest. Boža Pleničar. (Grafična oprema Judita Skalar.) (Ljubljana, Mladinska knjiga 1972.) 24+XI str. + str.25-248 + pril. 8o. (Kultura in znanost.)
- 2/ Članki:
Stanislav Kos: Bibliografija založbe Obzorja, Maribor. 1951-1970. - Knjižnica 1972 št.1/4 str. 163-164.
Bibliotekar. Beograd, Društvo bibliotekara Srbije. God. XXII/1970. Br.1-6. - Knjižnica 1972 št.1/4 str. 174-175.
Vjesnik bibliotekara Hrvatske. Zagreb, Društvo bibliotekara Hrvatske. God.XVI/1970. Br.1/2-3/4. - Knjižnica 1972 št.1/4 str. 188-189.

Miloš Rybář:

- 1/ Zgodovinske publikacije v letu 1971. - Zgodovinski časopis XXVI/1972 št.3/4 str. 461-469
- 2/ Počastitev 60-letnice smrti Antona Aškerca. /O razstavi v NUK./ - Naše delo(Laško) VI/1972 št.3 str. 8-9
- 3/ Štempihar Juri, pravnik ... - Slovenski biografski leksikon III, str. 684
- 4/ Štempihar Valentin, odvetnik in publicist ... - Slovenski biografski leksikon III, str. 684-685
- 5/ Nove knjige v Narodni in univerzitetni knjižnici, knjižnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti, knjižnici Oddelka za zgodovino filozofske fakultete in knjižnici Inštituta za narodnostna vprašanja /skupno z dr. Melitto Pivec-Stele, Olgo Janša in Maro Mervič/. - Zgodovinski časopis XXVI/1972, št.3/4 str.427-460.

Miloš Rybář:

- 6/ 800 let Jurkloštra.
Naše delo VI/1972, št.1,3,4,5/6,7/8,9,10,12
- 7/ Pomemben uspeh dveh naših znanstvenikov
(Tone Knez, prof. arheologije, Tomo Korošec,
prof. slavistike).
Naše delo VI/1972, št.10 str.6-7
- 8/ Naši pevski zbori na radiu.
Naše delo VI/1972, št.10 str.8
- 9/ Drago Cvetko: Bibliografija prof. Janka Orožna
/ocena/.
Knjižnica XVI/1972, str.161-162
- 10/ Janez Logar: Uvod v bibliografijo /ocena/
Knjižnica XVI/1972, str.165-167
- 11/ Dr.A.Pernat - devetdesetletnik.
Naše delo VI/1972, št.12 str.4.

Miša Sepe:

- 1/ Centralna katalogizacija slovenskega tiska.
Obvestila št.10/1972
- 2/ Strokovni kadri v regionalnem sistemu splošno-
izobraževalnih knjižnic.
Obvestila št.8/1972

Radojka Vrančič:

- 1/ Nekaj vtisov iz knjižnic v Nemški demokratični
republiki.
Knjižnica XVI/1972 št.1/4 str.107-115

Dr. Branko Berčič je v času od 1. junija do 31. decembra 1972 (ob skrajšanem delovnem času v knjižnici) opravljal posle republiškega podsekretarja v republiškem sekretariatu za prosveto in kulturo SR Slovenije ter sodeloval v raznih društvenopolitičnih in samoupravnih organih.

9. ZAKLJUČEK

Pričujoče letno poročilo o delu Narodne in univerzitetne knjižnice prikazuje napredek celotnega poslovanja ustanove kakor tudi vse težave, ki jo tarejo že dolgo vrsto let. Zato smo jih v zelo skromnih orisih tudi navedli z željo, da jih s pomočjo družbene skupnosti počasi le odpravimo in damo ustanovi tisto mesto v slovenskem kulturnem prostoru, ki ji po njeni osnovni funkciji tudi pripada.

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

b

II 470484

1972